

Előfizetési árak helyben és vidéken:
 Egy évre - - - - 12 korona
 Félévre - - - - 6 korona
 Negyedévre - - - 3 korona
 Egyes szám ára - 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
 csütörtök reggel.

HATÁRŐR

== UJVIDÉK, 1907. ==
 decemb. 5. csütörtök

Szerkesztőség:
 Ujvidék, Kenyér-utca 55. sz.,
 ahová a lap szellemi részét illető
 közlemények intézendők. Ilyen
 közleményeket és megkereséseket
 lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

A szociáldemokrácia antimilitarizmusa.

A szociáldemokrácia élet-halál harcot indított a mai társadalmi rend ellen. Dacára, hogy kudarc kudarc után éri, hogy tudománya csődöt mond és jövődőlése, mely a mai rend pusztulásáról szól, már szinte nevetséges: a szociáldemokrácia vak gyűlölettel tör a rend, a béke ellen. Nem tud kimászni saját szötte tudományos hálójából, nem meri beismerni a tévedését. Görcsösen ragaszkodik hibáihoz, tévelygéséhez.

Azért, mert a szociáldemokrácia megalapítója bakot lőtt és az elnyomorosodás tételét állította föl; azért mert néhány nagy, de régi tudósa a forradalmat jelölte ki a szociáldemokrácia egyedül üdvözítő eszközének — évtizedeket rabol el a szociáldemokrácia a munkásságtól és azt *meddő*, haszontalan *akciókra* kényszeríti.

A művelt nemzetek minden erejükkel a *szociális alkotásokra* vetik magukat. Mindenki érzi, hogy a *muukásságot* fel kell *emelni*, *helyzetét javítani* és az aránytalan vagyoneeloszlást meg kell szüntetni. A munka értéke nap-nap után nő, a munkásosztály pozíciója, befolyása állandóan erősödik. Megvannak a módok, az eszközök, hogy a mai társadalmi rend keretében mindenki érdeme szerint boldoguljon és ezen keretek szélesbítésére, ezen módok szaporítására minden művelt nemzet igyekszik.

A szociáldemokrácia nem alkalmazkodik ezen kedvező fejlődéshez, hanem előrántja az erőszakot, a felforgatást, a forradalmat ócska kopott fegyvereit és mintegy zavarja a kölcsönös megértést és akadályozza az emberiségnek a *békés fejlődés* felé való törekvését.

Most előrántotta az antimilitarizmust: az anarchia gyűlölt fegyverét. Ne törődjünk semmivel, — szól a legújabb tanuk — hanem szervezzük a hadsereget, izgassuk a kaszányát és bontsuk meg az ott uralkodó mintafegyelmet. A felázított hadsereggel azután mienk a diadal és kezünkbe ragadjuk a hatalmat.

Franciaországból indult ki a hadseregellenes mozgalom. Egy, az ottani pártban vezérszerephez nem jutott tanár: *Hervé* csinált magának ily módon reklámmot és Franciaország nemzeti hadseregét a tönk szélére juttatta. Csudák-csudája, hogy az ellenséges Németország még nem használta ki Franciaország rémes helyzetét, melybe az egységes

hadsereg fegyelmének megbontása által jutott. De a nagy veszélyt idejekorán megérezte a francia nemzet és a vezető politikusok erélyes akciót indítottak a forradalom ellen és börtönbe zárták az izgatókat.

Németországban az első kísérletnél úgy reásujtottak a lázítókra, hogy minden kedvük elment az antimilitarizmustól. Egyik vezért: Liebknecht Károlyt 1½ évi várfogságra ítélték egy, a hadsereget izgató röpiratért és a bíróság becstelen hazaárulásnak nyilvánította Liebknecht eljárását. De maga a német szociáldemokrácia is belátta, hogy mily veszedelmes játék volna a nemzet biztonságát a hadsereg gyengítése által szabad prédává tenni. Ezért nem tette magáévá a francia antimilitarizmust, sőt ellene foglalt állást.

Nálunk most merült föl először antimilitarista mozgalom. A hadügyminiszter rendeletet bocsátott ki, amelyben fölhívja az összes ezredeket, hogy éber figyelemmel kísérjék a legénység érzelmeit és igyekezzenek a hadseregben *terjedő szociáldemokráciát* csirájában elfojtani. A hadügyminiszter azért tartja ezt szükségesnek, hogy a hadsereg harc-képességét, erejét és a szubordinációt veszedelmesen csökkenthetik a kívülről beható társadalmi és politikai mozgalmak. Eppen azért hadászati szempontból fontos, hogy a hadsereg e békés befolyásoktól megóvassék. A monarchia védereje megköveteli, hogy a katonaság a szó-szoros értelmében fegyelmezett, a parancsokat feltétlenül teljesítő lelkes emberekből álljon. Eppen azért a hadseregben a szociáldemokrácia terjesztői szigorú eljárás alá veendőek és esetről-esetre a fölötte katonai hatóságoknál jelentés teendő.

Mindenesetre nagyon örvendetes, hogy a katonai vezetőkörök is látják azt a nagy veszedelmet, amely a hadsereget a szociáldemokrácia által fenyegeti. De ez nem elég. Egyetlen katonát sem fog az a szociáldemokráciától eltéríteni, ha előtte szigorú rendeleteket kihirdetnek, vagy büntetéssel fenyegetik. Ez csak óvatosságra fogja szorítani a szociáldemokráciától megfertőzött katonákat.

A hadsereg vezetőkörök csak akkor küzdhetnek sikerrel az antimilitarizmus ellen, ha a *nevelést* és *oktatást* a *tisztikarban* kezdik. A tisztikart kell megösmertetni a szociális eszmékkel és a tiszteknek kell oktatni a legénységet.

Az első lépés a jó bánásmód. A fegyelmhez nem szükséges okvetlenül a gőg, a pöffeszkedés, többre lehet jutni a szép szóval, jóakarattal, szeretettel. És a szeretet hangján kell a tisztnek a legénységet a szociáldemokrácia tévtanairól, az antimilitarizmus veszedelmeiről felvilágosítani. De hogy teheti ezt a tiszt, ha ő maga se tud róla semmit?

Azért kell már a tiszt iskolában megösmertetni a növendékeket a szociáldemokráciával, általában a társadalmi eszmékkel, hogy aztán tudásának fölényével meg tudja győzni a katonát a tévtanokról. Csak egy modernül képzett tisztikar lesz képes megbirkózni a szociáldemokráciával a hadseregben.

Amikor mi védelmére kelünk a hadseregnek, akkor nem a hadsereg intézményét féltjük, akkor nem azt védjük, hanem hazánk területi épségét, *nemzetünk létét*. A világbéke, az általános leszerezés hívei mi is vagyunk, de csak akkor, ha ezt az összes nemzetek megteszik. De addig, míg egyik állam fegyverkezik, a másik nem szerelhet le, mert veszve van. Sőt addig, míg Ázsia fegyverben áll, Európa nemzeti sem mondhatnak le a hadseregről, mert Ázsia rabigába kergeti. A világbéke, az általános fegyverleszerelés ma minden nemességű ember ideálja, de senkisé nem kívánhatja, hogy egy nemzet leszerelven, hadseregét eltörölvén, áldozatul essen a többinek.

Ezért kell védeni a szociáldemokrácia lázítása ellen a hadsereget. Ezért kell a tisztikart *szociálisan nevelni*. Ezért kellene *katonakönyvtárak*, melyek a szociáldemokrácia tanai ellen írott műveket, röpiratokat tartalmaznak és olyan sajtó, mely minden alkalommal kioktatja a katonát a szociáldemokráciáról és lehetetlenné teszi az antimilitarizmust.

A függetlenségi párt győzelme — Zomborban. Szombaton, november hó 30-án ment végbe Zomborban a városi képviselők választása. A választás, mint előrelátható volt és amint örömmel értesülünk, a függetlenségi párt jelöltjeinek *fényes győzelmével* végződött. A huszonöt újvárosatyja közül *tizenhét* függetlenségi s hét szerb radikális került be a képviselőtestületbe.

VIZVEZETÉK

légszeszvezeték, szivattyú és központi fűtés berendezési vállalat.

BUDAPEST, VI. Dálnok-utca 12. szám.

BOGDÁNY ÉS TÁRSA, Ujvidék, Vármegye-utca 5. szám. református templom mellett.

Vár. közgyűlés.

Ujvidék város törvényhatósági bizottsága ma, csütörtök, dec. 5-én *rendes* havi közgyűlést tart, még pedig a következő tárgysorozattal:

1. A vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszter Ur Ó Nagyméltóságának távirata, melyben az öt Pécsért támadás alkalmából a város közönsége részéről történt állásfoglalásért köszönetét nyilvánítja. (Profuma.)
2. Főispán Ur Ó Méltóságának átirata, melylyel a számonkérősök jegyzőkönyvét megküldi. (Profuma.)
3. Polgármesteri jelentés a közigazgatás menetéről (Profuma.)
4. Az állandó igazoló választmány jelentése a legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1908. évre érvényes névjegyzéke tárgyában (Profuma.)
5. Tanácsi előterjesztés Pavlovics Péter biz. tag elhalálása folytán a város III-ik kerületében megejtendő bizottsági tagválasztás tárgyában. (Profuma.)
6. Tanácsi előterjesztés a helybeli gör. katolikus egyházközségnek csereképen átadott ingatlan ügyében kelt közgyűlési határozatban becsusztott hiba kiigazítása tárgyában (Sztratimirovics.)
7. A gazdasági, jogügyi és javadalmi bizottság véleményes jelentése a jövedéki hivatal szervezeti és ügyviteli szabályzatának megállapítása és az ezzel kapcsolatos intézkedések tárgyában (Dr. Marczekovich.)
8. A gazdasági bizottság véleményes jelentése Reich és Lebhercz kocsigyáros cégnek gyártelep elidegenítése iránti kérvénye tárgyában (Tapavica.)
9. Közgyűlési határozat az ujvidéki munkásoknak munkaházak céljára városi terület ingyenes átengedése iránti kérvénye tárgyában (Orbán)
10. A gazdasági bizottság véleménye jelentése az ártézi fürdő terveinek módosítása és a fürdőépület helyének megállapítása tárgyában (Orbán.)
11. Ugyanannak véleményes jelentése az augsburgi egyesült légszuszgyáraknak a gázgyár megváltására és koncessziójuk meghosszabbítására vonatkozó ajánlata, valamint a részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára, budapesti cégnek villamos világítás és közlekedési művek létesítésére vonatkozó ajánlata tárgyában (Orbán)
12. Ugyanannak véleményes jelentése a városrendezési terv pályázat bírálatának eredményéről (Orbán)
13. Ugyanannak véleményes jelentése a nagyret lecsapolása ügyében (Orbán)
14. Ugyanannak véleményes jelentése az új kórház ipari munkáinak biztosítása céljából megtartott árlejtés eredményéről (Orbán.)
15. Ugyanannak jelentése az ujvidéki egyházközségeknél a tanítók kor és egyéb pótlékainak fedezése céljából segély engedélyezése iránti kérvénye tárgyában (Ertl.)
16. Ugyanannak jelentése a helybeli görög katolikus egyházközségnek iskolai dologi kiadások fedezésére segély engedélyezése iránti kérvénye tárgyában (Ertl.)
17. Ugyanannak jelentése az iparos tanonciskolánál szükséges 2 osztály felállítása iránt (Ertl.)

18. Ugyanannak jelentése az önkéntes tűzoltóegyletnek jutalom engedélyezése iránti kérvénye tárgyában (Profuma.)

19. A számvevőség jelentése a költségelirányzat némely kiadási rovatainál szükségessé vált átruházási jog engedélyezése tárgyában (Dr. Marczekovich.)

20. Szender Gusztáv városi alszámvevő kérvénye a javadalmi hivatal ellenőrzéséért felszámított összeg kiutalványozása iránt (Profuma.)

21. A nyugdíjválasztmány javaslata Földessy István, városi rendőr végkielégítés iránti kérvénye tárgyában (Profuma.)

22. A gazdasági bizottság véleményes jelentése Tapavicza Milán javadalmi hivatali kezelőtisztnek jutalom iránti kérvénye tárgyában (Marczekovich.)

23. Ugyanannak jelentése Vulkó Sándor nyug. városi mérnöknek jutalom illetve segély iránti kérvénye tárgyában (Profuma.)

24. Ugyanannak jelentése Jovanovics Luka nyug. rendőr, ezidőszerinti becsüsnék kegydíj engedélyezése iránti kérvénye tárgyában (Profuma.)

25. Özv. Szrdanov Milánné kérvénye a községi kötelekbe való felvétele iránt (Lákics)

26. Dr. Kalinics Radivoj orvosi oklevelének meghirdetése (Lákics.)

27. Marics Lyubica szülésznői oklevelének meghirdetése (Lákics.)

28. Városi alkalmazottaknak fizetési előleg iránti kérvényei (Lákics.)

Mint látható, a város *közjavát*, jövő fejlődését és nagyságát érintő, *vitalis érdekű* tárgyak kerülnek megvitatás alá, bizonyosságul annak, hogy a megvalósulásra megérették s a vár. tanács komolyan foglalkozva a város fejlődésének alapját megvető ügyek intézésével a cselekvés és alkotások terére lépett valójában.

HIREK.

Visszautasított felebbezés. A vár. tanács Dr. Kubinyi Károly tvh. biz. tagnak a kövezetvám ügyében okt. 10-én hozott közgyűlési határozat ellen beadott felebbezését tárgyalván, *hivatalból visszautasította*. Az indoklás utal az 1901. é. XX. tc. 4. §-ra, mely szerint felebbezésnek és felülvizsgálati kérelemnek csak véghatározat ellen és csak érdekeltnek részére van helye. A véghatározatot megelőző eljárás során szenvedett sérelmek orvoslása a véghatározat ellen irányuló felebbezésben kérhető. Ugyancsak fent idézett tc. végrehajtása tárgyában 4600/901 ME. sz. a. kiadott végrehajtási rendelet 4. §. 3. bekezdése szerint előkészítő (közbenő) határozatok, mint tényállás felderítése, egyes szükségesnek talált adatoknak előterjesztésére vonatkozó határozatok ellen, melyek a véghatározatot megelőzik és előkészítik, nincs helye, amennyiben azonban a fél általuk sértve érezné magát, ebbeli sérelmeinek orvoslását a *véghatározat ellen* irányuló felebbezésben vagy felülvizsgálati kérelemben kérheti.

A DMKE ismeretterjesztő előadása során folyó hó 8-án délután fél 5 órakor lesz a második előadás a kir. kath. főgimn. rajztermében. *Bakonyi Hugó* ur fog előadást tartani a következő címen: *Schack gróf és Madách*. Tulajdonképpen Almássy Miklós zongoraművész ur előadása Liszt Ferencről volt terbe véve, de a művész közbejött

betegsége miatt előadását későbbre kellett halasztani. Helyette vállalkozott Bakonyi az előadó szerepére.

Nagy művészhangverseny. A f. hó 7-én Mayer vigadótermében megtartandó nagy művészhangverseny iránt kiválóan nagy érdeklődés mutatkozik. Az azon közreműködő művészek — Raskó Géza, Raskóné, Zöldy Tilda és Stefanidesz Károly — nevei biztosítják a hangverseny magas művészi színvonalát s a műértő közönségnek igen érdekes műélvezetben lesz része. Jegyek előre válthatók Herger Ágoston könyvkereskedésében.

Uj h. é. vasut. A beocsin-ujvidéki, illetve pétervárad h. é. vasut közigazgatási bejárása november hó 29-én ejtetett meg, Ehrenhöfer Aladár min. tanácsos vezetése alatt. Az építkezési munkálatok, főleg az alépitményi, földadási munkálatok azóta kezdetüket vették s 500 munkás talál ezen építkezésnél keresetet. Az eddigi tervek szerint e vonal jövő év őszén fog a forgalomnak átadatni.

Az ujvidéki izrael. elemi népiskola tanítótestülete az iskola tanulóinak közreműködésével f. évi december 7-én a Dungszerzky-féle színházban *szini előadást* rendez, melynek tiszta jövedelmét az iskolai könyvtár javára fordítja. Előadásra kerül: 1) *Jó szív*. Vigjáték egy felvonásban, írta: Lőcsei Emma. Személyek: Aranyosi Ibolyka, gazdag fiatal leány Balog Erzsébet IV. o. tan., Hegyiné, özvegyasszony, házgondnoknő Aranyosiéknál Kis Margit IV. o. tan., Aranka, leánya Steinbach Kornélia IV. o. tan., Ilonka, Aranka barátnője Lövinger Aranka III. o. tan., Margit, Anna, Aranka barátnői Kemény Margit III. o. tan. és Deutsch Margit IV. o. tan., Erzsi, szegény leány Kugl Elvira IV. o. tan., Kati, öreg cseléd Hegyinél Klein Ella IV. o. tan., Egy cipészné Weisz Irén IV. o. tan. Egy árusnő Günszberger M. IV. o. tan. A darab Aranyosiék lakásán játszik. — 2) *Zsidó kurucok*. Történelmi színjáték, írta: Gerő Attila. Személyek: Árje, zsidó Berger Jenő IV. o. tan., Istvánfy Andris, labanc Lövinger István, IV. o. tan., Eleázár, Árje apja Kubinyi Ernő IV. o. tan., Pöndölyös Mátyás, hajdu Manojlovits György IV. o. tan., Istvánfy, Andris apja Krausz Emil IV., o. tan., Piroška, Andris huga Wolberger Valéria IV. o. tan., Noémi, zsidó leány Kohlbach Janka IV. o. tan., Málcsi, Jaszli, Slajmi, Benjamin, Árje testvérei Mayer Blanka III. o. tan., Krausz Jakab IV. o. tan., Lusztig József IV. o. tan., Klein Rezső IV. o. tan. — 3) *Jakob alma (előkép)*. Jakob Lusztig József IV. o. tan. Angyalok. — Felülírtak a jótékony célra való tekintetből köszönettel fogadtatnak.

Betőrő olgány. Saban Szvetozár 23 éves teknővájó cigány már ismételten meglapta természetes atyját, Fán Momcsilót. Ujabbán kedd reggel felhasználva szülei távollétét, feltörte azoknak a cigánytelepen levő lakását, majd a lakásban levő szekrényeket és onnan 2 drb. 90 K értékű nagy aranyat, 1 tajtékpi-pát és 1 forgópisztolyt ellopott. Ezután kivezette az országútra a lakásba bezárva volt 3 éves nővérét, hol is annak nyakán lógó nagy aranyát letépve elmenekült. A rendőrség Saban ellen a körözölevelet kibocsátotta.

Kimutatás a rendőri bejelentési hivatal november havi ügyforgalmáról: Ujvidéki lakosok új felvétele 116, lakváltozás 869; cseléd új felvétele 120, helyváltozás 959; idegenek magánháznál 306, vendéglőkben 1168; kir. ügyészség által letartóztatva 48, elbocsájtva 36; városi kórházban felvétel 42, elbocsájtás 24; az 1879. évi XXVIII. t.-cikk alapján kihágási ügyek száma 8, illetőségi és

H
egyéb
kézbes
összes
besit
vissza
löttek
magán
1459,
2764,
mény
63, iga
gyelő
M
illetős
János,
családi
minisz
Ön
25 éve
óta tü
komors
megväs
gyászje
marti
pénzéb
dánba
akarta
revolve
amelyly
leben i
részege
A
bejárás
és az e
6-ik nap
A s
tisztuj
elnököt
tárost,
tagot és
Pa
lőjében
héten a
tett ver
az acet
acetylén
okát. M
tylén f
gyertya
a korcs
más baj
omlott
Jakab s
erős vo
is betör
Ara
Varjassy
értekez
mészáro
hák ará
árát, m
határoza
fog felál
a hatása
lentették
Nem vo
kedés n
eredmén
Mog
kir. pénz
egyenes
korona 4

Ha nem is ingyen, de mégis jól és olcsón akar vásárolni, úgy ne mulassza el **STEINER GYULA** férfi- és női divatárúházát az „Arany almához”-hoz, Ujvidéken, Fő-utca 19. sz. alatt („Mödlingi cipőgyár” raktárával szemben), megtekinteni, ahol is az összes e szakmába vágó cikkek, u. m.: férfi- és női-fehérműk, nap és esernyők, harisnyák, nyakkendők, bőr- és szövött-keztük, csipkék, szallagok, női-kézimunkák és kézimunka-kellékek stb. a legnagyobb választékban kaphatók.

egyéb ügydarabok száma 151. Mint központi kézbesítő hivatalhoz beérkezett kikézésre összesen 1818, amelyek közül sikerrel kikézésre került 1767, mint kinyomozhatlan visszaadatott 51. Házasság kötése 62, ujszülöttek 76, elhaltak 68. Értesítések adtak magán feleknek 1033, hatósági közegeknek 1459, főposta és vasut részére 272, összesen: 2764, ezek közül eredménytel 2314, eredmény nélkül 450. Kiadatott külhoni utlevél 63, igazolási jegy 5, cselédkönyv 14. Megnyitott lap összesen megfektetve 904.

Magyarosodás. Szvincsek János temerini illetőségű ugyanottani lakos saját, valamint János, István és Pál nevű kiskorú gyermekei családi nevét *Szilágyi*-ra változtatta belügyminiszteri engedéllyel.

Öngyilkosságok. Korhecz János óbecsei 25 éves járásbírósi tisztviselő hosszabb idő óta tüdővészben szenvedett s e feletti buskomorságában szíven lötte magát. Előzőleg megvásárolt egy sirhelyet és megírta a saját gyászjelentését. — Fábry Lajos 20 éves vörösmarti ifju magához vett 100 koronát atyja pénzéből, azután megszökött hazulról és Bezdánba ment mulatni. Mulatozás közben meg akarta löni magát, de ismerősei elvették a revolverét; ekkor Bajáramentsrevolvert vásárolt, amelyvel agyonlőtte magát. Hátrahagyott levelében inti legénytársait a lumpolástól, meg a részegeskedéstől.

A baja-kiskörösi hidépitési vasut közige. bejárását a kereskedelmi miniszter engedélyezte és az eljárás időpontjául ez év december hó 6-ik napján tűzte ki.

A szabadkai ügyvédi kamara e hó 22-én *tisztújító* közgyűlést tart, mely alkalommal egy elnököt, egy helyettes elnököt, titkárt, pénztárost, ügyészt, továbbá 8 rendes választmányi tagot és 4 pótagot választanak.

Paripás községben, Rack Antal vendéglőjében rémes szerencsétlenség történt a mult héten acetylén robbanás következtében. Emlelt vendéglőben ugyanis hirtelen kialudván az acetylén lángok, a korcsmárosné elment az acetylén fejlesztő szobába, megnézendő a baj okát. Mikor az ajtót kinyitotta, a kitóduló acetylén felrobbant a nem messze elhelyezett gyertya lángjától, még pedig oly erővel, hogy a korcsmárosné messze lökte az udvarba. De más baj is történt, t. i. a ház egy része összeomlott s a korcsmáros mostohafia, Mayer Jakab súlyosan megsebesült. A robbanás oly erős volt, hogy a szomszéd házak ablakai is betörték.

Arad város hatósága a drágaság ellen. Varjassy Árpád, Arad város polgármestere egy értekezletből kifolyólag felszólította az ottani mészárosokat, hogy tekintettel a szarvasmarhák árának csökkenésére, szállítsák le a husárát, mert ellenkező esetben az értekezlet határozata értelmében *hatósági mészárszékeket* fog felállítani. Az erélyes fellépésnek megvolt a hatása, mert a mészárosok nyomban kijelentették, hogy a husat olcsóbban mérik. — Nem volna-e hasonló erélyes hatósági intézkedés nálunk, *Ujvidéken* is helyén való és eredményhez vezető?

Mogyénk mult havi adója. Popp György kir. pénzügyigazgató jelentése szerint befolyt egyenes adóban: 1907. október hóban 894294 korona 40 f. Hadmentességi díjban: 1907. ok-

tóber hóban 34345 korona 26 f. Bélyeg- és jogilletékben: 1907. október hóban 267321 kor. 67 f. Fogyasztási és italadóban: 1907. okt. hóban 76799 kor. 84 f.

A sorozási statisztikából. Egy katonai szaklap érdekes kimutatást közöl az elmúlt tíz évi sorozás eredményéről. Magyarországon és Ausztriában évenként átlag kétszáz ezer ujonc kerül a sorozó bizottság elé, de ezer közül átlag csak 286 alkalmas, vagyis 28.6 százalék. Az alkalmatlanság oka a pétervárad, zombori, szabadkai és *ujvidéki* kerületben leginkább a trachoma. Ennek dacára Szabadkán 46.2 százaléka, Zomborban 44.8 százaléka és *Ujvidéken* 43.6 százaléka volt alkalmas. E három város az eredmény szempontjából egész Magyarországon és Ausztriában a legelső helyen áll.

A megyei történelmi társulat választmánya nov. 21-én, Kozma László elnökle alatt gyűlést tartott. A gyűlésen résztvett Fernbach Károly főispán, Szemző Gyula, dr. Grüner Samu, Buday Dezső, dr. Závodszy Levente, Trencsény Károly és Gubitz Kálmán. A történelmi társulat u. i. most készül megünnepelni fenállásának 25 éves jubileumát. A gyűlés megtette az előkészületeket, hogy az ünnepség méltóképen sikerüljön. Számos folyó ügy elintézése után kimondta a választmány, hogy megásatja a bácsi török-fürdőt. A titkári jelentés után pedig örvendetesen vette tudomásul, hogy a tagok száma, a felvett új tagokkal jelentékenyen szaporodott.

Ellopott vasuti gépkatrészek. A szabadkai pályaudvaron már huzamosabb idő óta észlelték, hogy az államvasutak tulajdonát képező gépkatrészek és fehér fémöntvények nagy mennyiségben eltűntek. A gyanu Czírok Pálra esett, ki Davidovics Jakab budapesti ócskavaskereskedő címére állandóan szállított vasneműeket. És nem alaptalanul, mert midőn a napokban újabb küldeményt akart feladni, a figyelmessé lett feladási raktárnok az állomásfőnökség közbenjöttével felbontatta a küldeményt és akkor kislult, hogy a 136 kg. súlyos ládában az államvasutak tulajdonát képező és hosszabb idő óta eltűnt gépkatrészek, réz és fehér fémöntvény darabok vannak. A megindított nyomozás kiderítette, hogy Czírok Pál csak álnév, a tényleges feladó pedig Lagner Vince *vasutas*, aki be is vallotta, hogy június óta 13 esetben összesen mintegy 5000 kor. értékű ilyen dolgokat szállított Davidovicsnak Budapestre s akinél megéjtett házkutatás alkalmával ezenfelül is találtak vas- és rézdarabokat. A tettest természetesen letartóztatták s úgy ellene, mint Davidovics ellen tovább foly a nyomozás.

Jóslat decemberről. Meteor írja: Decemberre ismét sok csomópont esik. Legerősebb hatásuk a 3, 7, 12, 19 és 23-iki csomópontok és pedig a 3. enyhe jellegű, az ezt követő gyöngébb hatásakkal együtt, változatos időjárást hozza 7. körül több csapadékkal. A 12. hidegebb, melyet támogat a 19-iki is. Fagyos napokat van hivatva hozni a 23-iki csomópont, de nagy hideg csupán akkor állana be, ha a Napon ciklonos hatások érvényesülnek, míg ellenben kitörések esetére, nem igen lehet reményünk nagyobb hidegre, úgy hogy a valódi téli idő inkább csak januárius havára marad. Ennek az lesz a következménye, hogy

tavaszonk valódi minőségben csak későn fog beállani, a mi a tavaszi vetések és munkálatokra nézve nem igen lesz kedvező, vagyis az évszakok eddig tapasztalt mintegy eltolása, még a jövő tavasznál is észlelhető lesz, Jupiternek már többször említett állása következtében.

A halászat köréből. A földmivelésügyi miniszter fölhatalmazta az országos halászati felügyelőiséget, hogy a közvizek halasításával foglalkozó halköltő telepek számára 2.450.000 embrionált ikrát vásároljon, s azokat az e végből folyamodó kilencven félnek megküldje. — A Perszneyi holt Kőrös halászati jogtulajdonosai Mezöturon tartott közgyűlésükön halászati társulattá alakultak. Ezzel a közel 200 kat. hold kiterjedésű holt meder egyöntetű, okszerű halászati hasznosításának egyes, minden ujitástól tartózkodó halászati jogtulajdonosok nem állhatnak többé utjában.

Óskori sírok Szeremle határában. Lichteckert József székesfehérvári régiségtudós és kereskedő, óskori bronz korszakbeli temetőt ásott fel Szeremle határában. Nevezett tudósnak fáradhatatlan munkái, melyek 56 napig tartottak, bámulatos eredménnyel végződtek; 30 sirt talált ásítás közben, mely sírok igen sok urnát tartalmaznak. E sírok a bronz korszak elejéről valók és négyezer évesek s abból az időből, mikor az elhaltak tetemeit elégették és hamvaikat cserép urnákba helyezték. Megemlítjük, hogy a tudós egy agyag koporsót is talált, mely művészi és korszerű értékére egyedüli a világon.

Vasuti balesetek statisztikája. Egy washingtoni hivatalos kimutatás szerint folyó június hó 30-ig terjedő egy év alatt 84,286 volt az Egyesült-Államok területén történt vasuti balesetek áldozatainak száma. Ezek közül 5000 meghalt, 76,286 pedig megsebesült. Az előző esztendőhöz képest 775 halottal és 9577 sebesülttel több volt az áldozatok száma.

Hazai beszerzési források. A honiipar pártolásának eddig legnagyobb akadályja az volt, hogy sem a kereskedők, sem a nagyközönség nem tudták, minő iparcikkeket készítenek már hazánkban és hol szerezhetők be azok. Ezen a hiányon segít most a *Tulipán-szövetség* — *Magyar Védő-egyesület* (Budapest, VIII., József-körut 8. sz. I. 1.) midőn a kereskedelmi m. kir. miniszterium engedélyével 20.000 példányban kinyomatta a m. kir. kereskedelmi muzeum által összeállított „Hazai ipari beszerzési források” című címtárát és azt 1 korona kezelési és szállítási költség előzetes beküldése mellett bárkinek is megküldi. A 228 oldalas ipari címtár 5000 oly ipari készítményt sorol fel, amelyek az országban már készülnek. A címtár beosztása igen gyakorlatias, mert a „Mi készül az országban?” című fejezet betűsorrendben nevezi meg a honi cikkeket és egyuttal közli azokat a sorszámokat, amelyek alatt az illető cikkek az iparágak szerint csoportosított címtárban könnyű szerrel feltalálhatók. Az 1 korona díj az egyesület központjához Budapest, VIII. ker. József-körut 8. sz. I. 1. akár bélyegeken, akár postautalványon küldhető be, a megrendelő nevének és pontos címének megjelölésével.

Nők a politikában. Az angol feministák egymás után bojkottálják a politikai összejöveteleket, melyeket a miniszterek hívnak össze

a vidéken, hogy a népet a kormány eljárásáról felvilágosítsák. Nemrég Gladstone Herbertet és George Lloydot zavarták meg Leedsben és Glasgowban. Az előbbi miniszter alig fogott a beszédébe, mikor a nagy számban megjelent nők *pokoli lármát* csaptak s alig bírták őket a teremből eltávolítani. Ütötték, verték a férfiakat, sőt némelyek széket ragadtak s azzal védekeztek, az egyik pedig egy kalapot vágott a miniszter fejéhez.

Tulzottság. Vilma: Mama, a kéményseprő a háztetőről csókot intett felém. -- Anya: Borzasztó! Azonnal mosd meg az arcodat.

Nyilt-tér.)

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

Felelős szerkesztő: Lusztig Nándor dr.

H I R D E T É S E K.

Eladó

egy egészen új, valódi, matt „Singer-Ringschiff“ varró- és himzőgép jutányos áron.

Közelebbit: Heimann János fényképésznél, Ujvidéken, futtaki-utca 2. sz. a. 1-2.

PETERFALVAI PAPIRGYÁR
OCEAN GGB.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

KAPHATÓ:

URBÁN IGNÁC könyv- zenemű és papirkereskedésében
Ujvidék. 1-20

Lapunk egyes számonként kapható Hajós Vilma parktözdéjében, a »Fortuna« dohánytözdében, továbbá Ludwig József, Herger Ágoston üzleteiben és Wagner Testvérek fióküzletében.

1099. végítő. 1907. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbíróságnak 1907. évi Sp. II. 497/4. számú végzése következtében Dr. Lusztig Nándor ügyvéd által képviselt Hirsch Lázár javára Palkovlyevics György ellen 1308 kor. 20 fillér s jár. erejéig 1907. évi szeptember hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 6111 kor.-ra becsült következő ingóságok: két ló, eke, kocsni nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíróság 1907. évi V. 1373/2 számú végzése folytán 1308 kor. 20 fillér tőkekövetelés, ennek 1907. évi május hó 1. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 144 kor. 60 fill.-ben

biróilag már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken alperes szállásán leendő megtartására 1907. dec. hó 12. napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzítés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1907. évi november hó 28. napján.

Hörvath Gusztáv
kir. bir. végrehajtó.

LOKER VILMOS

— Szakképzett mű- és látszerész. —
UJVIDÉK, FŐ-UTCA 20. SZÁM.
Egyedüli szaküzlet.

Aki a szemét védeni akarja.

Aki jól akar látni.

Aki jó szemüveget vagy cvikert akar venni: az forduljon

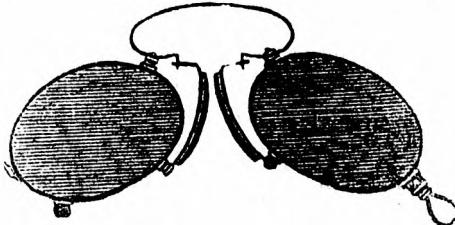
LOKER VILMOS, szakképzett optikus és mechanikushoz
Ujvidék, Fő-utca 20. szám.

Ahol a szemek a legújabb apparátus segítségével szakszerűen megvizsgálatnak. Csakis a legfinomabb kristály-üveggel ellátott szemüveget szolgáltatok ki.

Jó minőség, olesó árak.

Villanyos házi osengő berendezés és évi karbantartás, jutányos árak.

Gramophon és lemezek, csakis elsőrendű gyártmányok.

A NAP és A HIR

a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések leghivebb, legtüzezebb szószólója.

!! A MAGYAR UJSÁGÍRÁS SZENZÁCIÓI !!

A magyar közönség legkedvesebb lapjai!

Tessék mutatós számot kérni!

Magyarország lekitünőbb három lapja.

A NAP UJSÁGVÁLLALAT LAPJAI:

A NAP

A NAP UJSÁGVÁLLALAT ESTI LAPJA.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre 16 K — f. || Negyedévre 4 K — f.

Félévre . . . 8 K — f. || Egy hónapra 1 K 40 f.

Egyes szám mindenütt 2 krajcár.

A HIR

A NAP UJSÁGVÁLLALAT REGGELI LAPJA.

A Hír előfizetési ára:

Egész évre 16 K — f. || Negyedévre 4 K — f.

Félévre . . . 8 K — f. || Egy hónapra 1 K 40 f.

Egyes szám mindenütt 2 krajcár.

FIDIBUSZ

A NAP UJSÁGVÁLLALAT ÉLCLAPJA.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 6 K — f.

Félévre . . . . . 3 K — f.

Negyedévre . . . . . 1 K 50 f.

Egy hónapra . . . . . — K 50 f.

Egyes szám mindenütt 5 krajcár.

Aki a „Fidibusz“-ra legalább egy félévre előfizet, ingyen kapja az 1908. évre szóló díszes „FIDIBUSZ-NAPTÁRT“-t.

1-3